

Dokument ze zasedání

B9-0199/2022

5.4.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého
představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o situaci v Afghánistánu, zejména o situaci v oblasti práv žen
(2022(RSP))

**Michael Gahler, Željana Zovko, Rasa Juknevičienė, Frances Fitzgerald,
David McAllister, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut,
Agnès Evren, David Lega, Ewa Kopacz, Elżbieta Katarzyna
Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Tom Vandenkendelaere, Isabel
Wiseler-Lima**
za skupinu PPE

**Usnesení Evropského parlamentu o situaci v Afghánistánu, zejména o situaci v oblasti práv žen
(2022/2571(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Afghánistánu,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1368 (2001), 1373 (2001), 2210 (2015), 2344 (2017), 2513 (2020) a 2593 (2021),
- s ohledem na Společný další postup EU a Afghánistánu v otázkách migrace ze dne 2. října 2016,
- s ohledem na Dohodu o spolupráci v oblasti partnerství a rozvoje mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Islámskou republikou Afghánistán na straně druhé, která byla podepsána dne 18. února 2017¹,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 24. července 2017 nazvané „Prvky strategie EU v Afghánistánu“ (JOIN(2017)0031),
- s ohledem na to, že dne 30. srpna 2021 bylo ukončeno stahování amerických ozbrojených sil z Afghánistánu,
- s ohledem na oznámení Tálibánu ze dne 7. září 2021 o vytvoření prozatímní vlády Afghánistánu,
- s ohledem na mezinárodní dárcovskou konferenci OSN o Afghánistánu, která se konala ve dnech 13. a 14. září 2021 v Ženevě,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. září 2021 o Afghánistánu,
- s ohledem na konferenci na vysoké úrovni „Dny afghánských žen“, která se konala ve dnech 1. a 2. února 2022 v Evropském parlamentu,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2626 (2022) ze dne 17. března 2022 o situaci v Afghánistánu, v níž byl o jeden rok prodloužen mandát Podpůrné mise OSN v Afghánistánu,
- s ohledem na prohlášení vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, které jménem Evropské unie učinil dne 28. března 2022 a v němž vyzval k tomu, aby byly v Afghánistánu okamžitě znovu otevřeny střední školy pro dívky,

¹ Úř. věst. L 67, 14.3.2017, s. 3.

- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
 - s ohledem na Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacního řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Afghánistán byl v 90. letech 20. stol. pod vládou Tálibánu hlavním útočištěm a sídlem velitelství mezinárodních teroristických organizací, zejména al-Káidy, která je odpovědná za řadu barbarských teroristických útoků namířených proti civilistům v Asii, Africe, Austrálii, Evropě a USA a za nejvražednější teroristický útok v historii spáchaný dne 11. září 2001 ve Spojených státech, při němž bylo zabito téměř 3 000 osob více než 90 národností;
- B. vzhledem k tomu, že tento barbarský útok na Spojené státy, k němuž došlo před 20 lety, vedl k přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1368 (2001) a v roce 2001 k intervenci v Afghánistánu pod vedením USA, v jejímž důsledku došlo ke svržení Tálibánu a k rozbití a oslabení al-Káidy a dalších džihádistických organizací s celosvětovou působností, což je proces, jehož pokračování je nyní vážně ohroženo;
- C. vzhledem k tomu, že NATO a spojenecké země byly v Afghánistánu přítomny od pádu Tálibánu v roce 2001; vzhledem k tomu, že v dubnu 2021 Spojené státy po třech letech jednání s Tálibánem oznámily stažení svých jednotek, které mělo být ukončeno do 11. září 2021; vzhledem k tomu, že stažení jednotek NATO a spojeneckých jednotek bylo dokončeno v srpnu 2021;
- D. vzhledem k tomu, že Tálibán poté začal rychle dobývat území, která byla dosud pod kontrolou vlády; vzhledem k tomu, že afghánská armáda a afghánské bezpečnostní síly nebyly schopny zajistit účinnou obranu a že prezident Ašraf Ghaní uprchl ze země; vzhledem k tomu, že Tálibán následně zemi zcela ovládl a obnovil Islámský emirát Afghánistán;
- E. vzhledem k tomu, že Tálibán oznámil dne 7. září 2021 vytvoření přechodné vlády pod vedením předsedy Rady vedení Tálibánu Muhammada Hasana Achunda, která se skládá pouze z mužů; vzhledem k tomu, že přechodná tálibánská vláda vznikla, aniž by Tálibán dodržel svůj slib, že vytvoří inkluzivní vládu;
- F. vzhledem ke zrušení Ministerstva pro záležitosti žen; vzhledem k tomu, že Tálibán v Afghánistánu omezil obsazování vedoucích pozic ženami, že pronásleduje jejich vedoucí představitelky, státní úřednice a aktivistky a rozhání protesty na podporu práv žen; vzhledem k tomu, že došlo k ukončení účasti žen na veřejném životě, což zvrátilo úspěchy v oblasti práv žen, kterých bylo dosaženo v období let 2001 až 2021;
- G. vzhledem k tomu, že EU podporuje zřízení fóra vedoucích představitelk afghánských žen jako prvního kroku k zajištění strukturované a trvalé platformy pro afghánské ženy z nejrůznějšího prostředí, jejímž cílem by bylo usnadnit inkluzivní dialog afghánských žen z různých odvětví, aby se zajistilo, aby byly jejich názory součástí celostátního dialogu o Afghánistánu a byly předány faktické vládě jmenované Tálibánem a širšímu mezinárodnímu společenství;
- H. vzhledem k tomu, že Tálibán prodloužit zákaz vzdělávání dívek starších 12 let (6. třída)

na neurčito; vzhledem k tomu, že je tím odpíráno středoškolské vzdělání více než jednomu milionu afghánských dívek a porušeno základní právo všech dětí na vzdělání, jak je zakotveno ve Všeobecné deklaraci lidských práv;

- I. vzhledem k tomu, že nová opatření, která zavedla vláda Tálibánu, značně ovlivnila schopnost žen vydělávat si na živobytí a uvrhla je do ještě větší chudoby, přičemž obzvláště tvrdě doléhají na domácnosti, které jsou vedeny ženami; vzhledem k tomu, že to zvyšuje riziko vykořisťování žen, které jsou tak více ohroženy obchodováním s lidmi za účelem nucených sňatků, sexuálního vykořisťování a nucené práce;
- J. vzhledem k tomu, že od převzetí země Tálibánem došlo k výraznému zhoršení podmínek v oblasti náboženské svobody, a vzhledem k tomu, že Tálibán zastrašuje příslušníky náboženských menšin, vyhrožuje jim a zaměřuje se na ně a provádí teroristické útoky;
- K. vzhledem k tomu, že majetek centrální banky Afghánistánu Da Afghanistan Bank v zahraničí je i nadále zmrazen a hospodářské sankce stále platí; vzhledem k tomu, že afghánské hospodářství a bankovníctví vyžaduje revitalizaci; vzhledem k tomu, že celková hospodářská situace je i nadále nejistá, přičemž Afghánistán je jednou ze zemí nejvíce závislých na pomoci na světě; vzhledem k tomu, že Afghánistán v současné době zažívá nejhorší sucho za několik desetiletí;
- L. vzhledem k tomu, že Evropská unie vedla v listopadu 2021 v katarském Dauhá s Tálibánem osobní dialog; vzhledem k tomu, že od počátku roku 2022 zajistila EU v Afghánistánu znovu svou minimální fyzickou přítomnost k humanitárním účelům a monitorování humanitární situace; vzhledem k tomu, že návrat EU do Kábulu neznamena uznání vlády Tálibánu;
- M. vzhledem k tomu, že Evropská unie zahájila projekty v hodnotě 268,3 milionu EUR zaměřené na zachování vzdělávání, udržení živobytí a ochranu veřejného zdraví, a to i pro uprchlíky, migranty a vnitřně vysídlené osoby, a vzhledem k tomu, že tyto finanční prostředky jsou poskytovány prostřednictvím agentur OSN; vzhledem k tomu, že rozvojová pomoc EU je i nadále pozastavena;
- N. vzhledem k tomu, že mise OSN na pomoc Afghánistánu, která je hlavním mezinárodním zastoupením na místě, se bude zaměřovat na několik klíčových činností, včetně koordinace humanitární pomoci, poskytování základního zboží, provádění informační činnosti, zajišťování specializovaných kanceláří pro dialog mezi afghánskými zúčastněnými stranami a mezinárodním společenstvím, prosazování řádné veřejné správy, právního státu a lidských práv a podpory a prosazování rovnosti žen a mužů;
- O. vzhledem k tomu, že situace v oblasti lidských práv je i nadále vážná; vzhledem k tomu, že se neustále objevují nové zprávy o odvetných opatřeních namířených proti bývalým vládním úředníkům, o hromadném zabíjení a o násilném mizení bývalých příslušníků bezpečnostních sil, což jsou činy, které jsou v rozporu s ohlášenou amnestií; vzhledem k tomu, že nadále dochází k útokům na příslušníky menšin a občanskou společnost a k jejich zastrašování; vzhledem k tomu, že počet dětských sňatků, jejichž cílem je vyřešit ekonomické otázky nebo obnovit rodinné vazby, vzrostl nejen ve venkovských oblastech, ale i ve městech;

- P. vzhledem k tomu, že OSN vydala výzvu k poskytnutí 4,4 miliardy USD na pokrytí kritických potřeb Afghánců a na odstranění hladu, nemocí, podvýživy, úmrtí a vysídlování; vzhledem k tomu, že na podporu základních sociálních programů jsou zapotřebí další 3,6 miliardy USD; vzhledem k tomu, že OSN odhaduje, že do poloviny roku 2022 by mohlo spadnout do chudoby 97 % obyvatel, a že podle jejího vyjádření činila v září 2021 míra chudoby 72 %;
- Q. vzhledem k tomu, že existují důvěryhodné zprávy, které varují, že Afghánistán se opět stává bezpečným útočištěm pro teroristické skupiny; vzhledem k tomu, že v Afghánistánu v současné době působí velký a rostoucí kontingent mezinárodně uznaných teroristických organizací, včetně al-Káidy, Islámského hnutí Uzbekistánu, organizace Katibat al-Imam al-Bukhari a Turkestánské islámské strany, přičemž se má za to, že mnohé z nich posilují nábor zahraničních bojovníků z této země; vzhledem k tomu, že organizace ISIS-Chorásán kontroluje některé území ve východním Afghánistánu a zdá se, že dostává finanční podporu od členů v Sýrii a Iráku; vzhledem k tomu, že ideologické a politické vazby mezi Tálibánem a světovými džihádistickými organizacemi, jako je al-Káida, jsou i nadále silné a časem budou zřejmě ještě posilovat;
1. vyjadřuje politování nad násilným převzetím moci v Afghánistánu ze strany Tálibánu a odmítá uznat jeho současnou vládu; vyjadřuje vážné znepokojení nad budoucností Afghánistánu, neboť afghánskému lidu jsou odírána základní práva a svobody, kterých požíval v posledních 20 letech;
 2. připomíná, že přístup EU k Afghánistánu je od doby, kdy Tálibán převzal moc, založen na pěti hlavních zásadách: odchodu všech cizích státních příslušníků a Afghánců, kteří chtějí zemi opustit, dodržování lidských práv, provádění humanitárních operací, zabránění Afghánistánu v tom, aby sloužil jako základ pro přijetí nebo vývoz terorismu, a vytvoření inkluzivní a reprezentativní vlády;
 3. dochází k závěru, že devět měsíců poté, co se Tálibán ujal moci, bohužel vyvstaly všechny obavy, které mezinárodní společenství vůči Tálibánu vyjádřilo, a kritéria zakotvená v hlavních zásadách nebyla splněna; vyjadřuje politování nad tím, že úspěchy demokratického Afghánistánu, jichž bylo za poslední dvě desetiletí dosaženo, byly zvráceny;
 4. vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokračující humanitární, hospodářskou a uprchlickou krizí v Afghánistánu; vyjadřuje vážné znepokojení nad zhoršující se situací v oblasti lidských práv v Afghánistánu a nad nestabilní bezpečnostní situací v této zemi;
 5. zdůrazňuje smutnou skutečnost, že nikde na světě nejsou práva žen a dívek zpochybněna v takovém rozsahu jako v Afghánistánu; vyjadřuje politování nad tím, že Tálibán zvrátil úspěchy posledních 20 let, pokud jde o práva žen a dívek; vítá zásadní postoj EU, že jakákoli budoucí rozvojová pomoc Afghánistánu bude záviset mimo jiné na dodržování mezinárodního normativního a právního rámce pro lidská práva, včetně práv žen a dívek;
 6. odsuzuje mrzačení ženských pohlavních orgánů a násilí a diskriminaci na základě pohlaví, jakož i šíření dětských sňatků; doufá, že pozornost bude věnována vysoce rizikovým skupinám, jakými jsou poslankyně, novinářky, soudkyně a výzkumné

pracovnice;

7. vyzývá Komisi a členské státy, aby převzaly odpovědnost za afghánské ženy a hledaly pro ně rychlá řešení, která by spočívala v humanitární podpoře a pomoci, posílení jejich postavení tak, aby mohly vyjádřit své názory v Afghánistánu i na mezinárodní úrovni, a v neomezeném přístupu ke zdravotní péči a základním hygienickým potřebám; zdůrazňuje, že otázky týkající se politické účasti žen, vymýcení negramotnosti a zajištění přístupu dívek a žen ke vzdělání a hospodářským prostředkům jsou i nadále základním pilířem politiky EU vůči Afghánistánu;
8. vyjadřuje politování nad rozhodnutím Tálibánu prodloužit zákaz vzdělávání dívek starších 12 let (6. třída) na dobu neurčitou; zdůrazňuje, že vzdělání je základním právem každé lidské bytosti; zdůrazňuje, že zákaz účasti žen v profesních činnostech vydaný Tálibánem je úmyslným pokusem zabránit tomu, aby ženy hrály smysluplnou úlohu ve společnosti;
9. důrazně odsuzuje politiky zavedené vládou Tálibánu, které omezují ženy a dívky v jejich nejzákladnějších právech a potřebách, jako je jejich schopnost pracovat a možnost cestovat v rámci země nebo za hranice, aniž by byly doprovázeny příbuzným mužského pohlaví; požaduje, aby tyto politiky byly neprodleně zrušeny;
10. požaduje záruku, že finanční prostředky EU na vzdělávání budou poskytovány pouze provinciím nebo okresům, v nichž ženy a dívky nemají zákaz navštěvovat školu; zdůrazňuje, že v oblastech, kde jsou ženy a dívky vyloučeny ze škol, musí být dříve přidělené finanční prostředky přerozděleny skupinám, které se zabývají ochranou práv žen a dívek v Afghánistánu, včetně těch, které poskytují alternativní možnosti vzdělávání dívkám, kterým je školní docházka zakázána;
11. odsuzuje veškerá odvetná opatření namířená proti obráncům lidských práv, včetně těch, kteří hájí práva žen a dívek, a doufá, že diplomatické úsilí EU ochrání protestující a další obránce práv a zároveň prosadí, aby Tálibán přestal porušovat práva; vyzývá Afghánistán, aby okamžitě a bezpodmínečně propustil všechny obránce lidských práv, povstalkyně, vězně svědomí, novináře, akademické pracovníky a bývalé zaměstnance vlády a bezpečnostních služeb, kteří byli zadrženi a odsouzeni pouze za uplatňování svého práva na svobodu projevu a pokojné shromažďování;
12. odsuzuje rostoucí počet zpráv o zabíjení, obtěžování a zavražďování křesťanů, Hazárů a dalších menšin a skutečnost, že komunita křesťanů a Hazárů se nyní v důsledku pronásledování rozpadá; zdůrazňuje, že svoboda náboženského vyznání a přesvědčení musí být vždy zaručena a chráněna;
13. zdůrazňuje, že je třeba vynaložit veškeré úsilí na poskytování humanitární pomoci zranitelným skupinám v afghánské společnosti nediskriminačním způsobem v souladu se všemi mezinárodními pravidly a normami;
14. trvá na tom, že Tálibán musí plnit své závazky v boji proti terorismu, a to i tím, že zabrání al-Káidě, Dá'íši, organizaci ISIS-Chorásán nebo jiným teroristickým skupinám a jednotlivcům, aby využívali afghánského území k ohrožování nebo porušování bezpečnosti jakékoli jiné země, nebude poskytovat útočiště členům takových skupin a bude jim bránit v provádění náboru, výcviku nebo získávání finančních prostředků;

vyjadřuje znepokojení nad tím, že tyto závazky nejsou plněny;

15. naléhavě vyzývá všechny relevantní partnery, aby v zájmu potírání radikalizace, extremismu a náborových nástrojů, na něž se nadále spoléhají afghánské teroristické organizace, vystupňovaly své úsilí o rozbití všech sítí financujících terorismus, včetně skoncování se zneužíváním sítí *hawala* pro převody peněz a mezinárodního dárcovství k tomuto účelu;
16. bere na vědomí obnovenou přítomnost Evropské unie přímo na místě v Kábulu za účelem koordinace humanitární pomoci a sledování humanitární situace; důrazně upozorňuje, že toto nepředstavuje uznání režimu Tálibánu ze strany EU;
17. uznává, že současná situace v Afghánistánu neprospívá regionální stabilitě; poukazuje na to, že větší odpovědnost za situaci v Afghánistánu nyní nesou sousední a regionální mocnosti, jež by měly zabránit jakémukoli rozšíření nestability za hranice země; znovu potvrzuje, že je třeba, aby EU v tomto ohledu posílila spolupráci se středoasijskými zeměmi, zejména s Uzbekistánem a Tádžikistánem; zdůrazňuje důležitou a případně konstruktivní úlohu, kterou mohou hrát Čína a Pákistán, pokud jde o podporu regionální stability a odpírání bezpečných útočišť extremistickým a teroristickým skupinám v Afghánistánu;
18. opakuje svou výzvu k vytvoření reprezentativní vlády na základě voleb, do níž by se mohly smysluplně zapojit ženy a menšinové skupiny, což by odráželo etnickou a kulturní diverzitu země; připomíná, že dlouhodobý rozvoj Afghánistánu bude záviset na odpovědnosti, řádné veřejné správě, udržitelném zajištění bezpečnosti osob, včetně snižování chudoby a vytváření pracovních příležitostí, přístupu k sociálním a zdravotním službám, vzdělávání a ochraně základních svobod a lidských práv;
19. vyjadřuje znepokojení nad tím, že současná ruská agrese na Ukrajině by mohla dále přispět k nedostatku potravin a podvýživě, neboť by mohla vést k výraznému nedostatku obilovin;
20. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu vyslanci EU pro Afghánistán, vnitrostátním parlamentům členských států a Kongresu USA.